

Inatsisartunut ilaasortaq Marie Fleischer, Demokraatit
MAANI/

Kalaallit Nunaata Avannaani Tunumilu nunami allanngutsaaliukkami aqutsinermut pilersaarut pillugu § 36, imm. 1 naapertorlugu apeqqut nr. 2008-42

Asasara Marie Fleischer.

Kalaallit Nunaata Avannaani Tunumilu nunami allanngutsaaliukkami aqutsinermut pilersaarut pillugu § 36, imm. 1 naapertorlugu apeqquteqaatitit tiguakka.

10.04.2008
J.nr. 28.21.41/14
All./Brev nr.

Matuma kinguliani aallaqqaammut Kalaallit Nunaata Avannaani Tunumilu nunami allanngutsaaliukkami aqutsinermut pilersaarummi killiffik tamakkiisoq nassuaatigissavara, tamatumalu kingorna apeqqutitit aalajangersimasut akissuteqarfingissalugit.

Postboks 1614
3900 Nuuk
Oq/tel +299 34 67 01
Fax +299 32 52 86
App-dmn@gh.gl
www.nanoq.gl/dmn

Ataatsimut isigalugu:

Nunat tamat akornanni illersuinissamut piumasaqaatinik naammassinnifiusumik nunap allanngutsaaliukkap nutaalialasumik aqunneqarnissaata qulakkeerneqarnissa, tamatumunngalu peqatigitillugu nunat tamat akornanni ilisimatusarnermi iliniartitaanermilu, pinngortitami ingerlatsinermi, aningaasanik atorluaanermi, inuiaqatigiit allaatigisaanerisa ineriertornerani nalunaarsuinertermi, stationini suliaqarnermi avatangiisitigut killissarititaasut siunissamut qulakkeerneqarnissaat, kiisalu siornatigut qimaannagaasarsimasut salinneqarnissaasa qulakkeerneqarnissaat iliuusissatut pilersaarummi pingaarnertut anguniagaapput. Peqatigisaanik sumiififiup nunap immikkoortuani ineriertornermut, najukkami innuttaasunut iluaqutaanerulersinnaanngorlugu, ilaatinissaa iliuusissap qulakkiissavaa, tassani takornariaqnerup inerisarneqarneranik annertunerulersitsineq ilaalluni.

Aqutsinermut pilersaarutip suliarineqarnera sivisusimammat, aammalu Kalaallit Nunaata Avannaani Tunumilu Nuna allanngutsaaliukkamik ingerlatsinissamut pilersarusiap naammassinissaanut piffissarititaasoq arlaleriarluni kinguartinneqartarsimammat tamanna ilumoorpoq. Tassa kingullermik piffissamut pilersaarummi 2007-imi decembarip naanerani suliap naammassineqarnissaai killilerneqarpoq. Suliamik kinguaattoornermut pissutsit peqqutaasut arlaliupput. Kisianni suliaq ingerlavooq, aammalu iliuusissanik pilersaarutip suliarineqarnerata salliuutinneqarnissa, taamaalilunilu suliap piffissami qanittumi naammassineqarnissaai Naalakker suisut pingaartippaat.

Aqutsinermut pilersaarutip atuutsinneqalernissaanut sulineq suleqatigiissitani attuumassuteqartuni, sullissivinnit/naalakkersuisoqarfinnit sinniisunit sulianut piginnaaneqarfeqartunit aammalu ineriertortsiviusunik ataasiakkaanik paasisimaarinittunit ilaaffigineqartuni ingerlanneqarpoq.

Iliusissanik pilersaarusrusiornermi suleqatigiissitat arfineq marluupput. Tassaapput

- 1) Illuaqqanut suleqatigiissitaq,
- 2) Illuaqqanut suleqatigiissitat inatsisitigut akuerisaanissa,
- 3) Eqqagassalerinermut suleqatigiissitaq,
- 4) Ingerlasussanan piareersaanermut aqtsinermullu suleqatigiissitaq,
- 5) Suleqatigiissitaq Man and Biosphere,
- 6) Nunap aggorerinut suleqatigiissitaq aamma
- 7) Takornariaqarnermut suleqatigiissitaq.

Kiisalu aamma aqutsisooqatigiinni suleqatigiissitat avataanni suleqatigiissitanik allanik, nunami allanngutsaaliukkami iliuusissanik pilersaarummut attuumassute-qartunik soqutigisaqartunillu allanik ingerlasoqarpoq (ass. Angalasarnermut nalunaarut pillugu suleqatigiissitaq aamma Mestersvigimi sulinermut suleqatigiissitaq). Taamaalilluni sulianik arlalinnik ingerlasoqarpoq, taakkulu ataatsimut kattunneqar-nerminni suliap, ingerlatsinermut pilersaarummik il.il. inerneqartussap ingerlaqqin-nissaanut tunngavagineqassapput.

Suleqatigiissitat ilaat nalunaarusiorput (ass. ingerlasussanan piareersaanermut aqtsinermullu suleqatigiissitaq), allallu nalunaarusiap ilassaasa allaqqaarnerat piareerpaat (ass. takornariaqarnermut illuaqqanullu suleqatigiissitaq). Suleqatigiissitat allat najoqqtassanut tunngavissatik piareerpaat, taamaattumillu suleqatigiissitamik pilersinneqarnissamut, nalunaarusiamullu ilanngutassaminnik suliaqarnis-samut piareerlutik (ass. nunap aggorerinut suleqatigiissitaq). Kiisalu suleqatigiissitat allat (ass. eqqagassalerinermut suleqatigiissitaq) nalunaarusiamut ilanngussas-sat, immikkoortortat allat sammisaannik paasiniaaviusut, aammalu iliuusissanik pilersaarusiами suleqatigiissitat suliaasa ingerlaqqinnissaannut tunngavissanik pissarsiviusinnaasut naammassinissaat utaqqivaat.

Nalunaarusiamut ilanngussassat nalunaarusiamut tamakkiisumut, naammassiguni ingerlatsinermut pilersaarusiornissamut aammalu eqqisisimamatit pilugit nalunaar-ruapi iluarsaaneqarnissaanut tunngaviliisussamut tunngaviliinissaat siunertari-neqarpoq.

Iliusissanik pilersaarusrusiornermi suliat annertuut tunngavissanik amerlasuunik i-maqartut eqqarsaatigalugit ingerlatsinissamut pilersaarutissatut aamma suliassa-qarfimmi eqqisisimatisinermut nalunaarummut siunnersuutit ukiut nikinnerisa missaanni piareersinnaassasut Naalakkersuisut naliliippu. Taamaattumik siunner-suutip politikkikkut isummerfigineqarnissaata atuutsinneqalernissaatalu 2009-p ukuuata affaani siullermi pisinnaanissaa naatsorsuutigineqartariaqarpoq.

Matuma siuliani taaneqareersutut Naalakkersuisut iliuusissanik pilersaarutip naammassineqarnissa pingaartippaat.

1. *Naalakkersuisut Nuna allanngutsaaliukkamut – tassungalu ilanngullugu tamaani piujuartitsinissamik siunertaqarluni takornariartitsinerup ineriar-tinnejqarnissaanut – aqtsinermut pilersaarutitigut sumut killippat, Naalak-*

kersuisut 2002-mi upernaakkut ataatsimiinnermi Avannaani Tunullu Avannaarsuani iliuusissatut pilersaarutip suliarineqarnissaanik nalunaaruteqa-reernerisa kingornagulli?

Iliuusissanik pilersaarutip inaarsarneqarnera pillugu killiffiup matuma siuliani nas-suarneqarnera innersuussutigaara.

Tunumi/nunami allanngutsaaliukkami takornariaqarnermik ineriertortitsinissamut perarfissaqarnera qularutigineqanngilaq, tassami inuit ataasiakkaarlugit pilersaa-rusiorfiusumik inuilaarsuarmut angallanneqartarnerat tammajuitsussarsiorluni pi-niarnermik, pisuinnarluni angalaarnermik, innartornermik assigisaannillu ilaneqar-tarnerat pilerigineqaleriartorput. Nunap nunatut allanngutsaaliukkatut inisisimane-ra takornariaqarnerup ineriertortinnejcarneranik ilaneqarsinnaavoq, kisiannili tamu-tuma nungusaataanani illorsorneqarsinnaasumik ingerlanneqarnissaa qulakteer-neqassaq, tamannalu aamma malitassap, taamatut takornariartartunit pilerigine-qartup ilagaa.

Matuma siuliani taaneqartutut takornariaqarnermut suleqatigiissitamik pilersitsiso-qarsimavoq, taassumalu nunami allanngutsaaliukkami takornariaqarnermik ineriertortitsinissamut perarfissat suunersut misisortussaavai. Suleqatigiissitaq naluna-rusiamut ilanngutassaminik suliaqarpoq, suliassaqarfimmik tassani ingerlatsinissa-mut suliap ingerlaqqinnissaanut tunngaviliisussamik.

2. *Naalakkersuisut Nunat allanngutsaaliukkat eqqarsaatigalugit taakkunani killeqarfilersuinikkut immikkortitaarnissaat qanoq eqqarsaatigaat, taamaalillutik nunat immikkoortitaarnerini aalajangersimasumik annertussusi-limmik aaqqissuussamillu takornariartitsinermik akuersissutigineqarsin-naanngorlugu?*

Matuma siuliani taaneqareersutut nunap aggornerinut suleqatigiissitamik pilersitsi-soqarpoq, nunap allanngutsaaliukkap killeqarfilersorneqarnissaanut siunnersum-mik saqqummiussisussamik.

Suleqatigiissitap suliani suli naammassinngilaa, kisiannili suleqatigiissitap naliler-suunissaanut tunngavissat pigineqareerput. Suleqatigiissitap nalilersuineranut atu-gassatut pingasunik, sumiiffiup uumasuinut, nunataanut itsarnisarsiornermilu soqu-tigisanut tunngasunik nalunaarusiortoqareerpoq.

3. *2005-imi Naalakkersuisunit nalunaarutigineqarpoq Nunat allanngutsaaliuk-kat eqqarsaatigalugit ilisimatusarneq takornariartitsinermillu inuussutissar-siuteqarnermut tunngatillugu takornariartitsinermi ilisimasortat, nunami al-lanngutsaaliukkami nakkutillisut kiffartuussinermillu sulisussat nunatsin-neersut pillugit pilersaarutit suliarineqartut. Suliaq tamanna sumut killippa?*

Nunami allanngutsaaliukkami kiisalu Ittoqqortoormiillu kangerluani takornariartaatit umiarsuillu allat ilaasunik angallassisut nakkutilliisoqartalernissaat pillugu Inatsisar-tut inatsisissaannut siunnersuusiortoqarpoq. Tassunga atatillugu tusarniaanermi

akissutinik, inatsisissatut siunnersuutip taamatut iluseqarneranik nalileeqqinnissamut tunngaviliisunik, aammalut nunanit allanit umiarsuit pingaarcerit nakkutilliisoqartalernissaannik piumasaqaatinut tunngatillugu naalakkersuisoqarfinnut nunallutamat akornanni umiarsuarnut isumaqatigiissutinut eqqortunut tikkuussisunik tigu-saqartoqarpoq. Suliaq taanna suli ingerlavoq.

Inuilaarsuarmi nakkutilliisoqartarneq eqqarsaatigalugu nunami allanngutsaaliukkamini nakkutilliinermut atatillugu inuilaarsuarmi nakkutilliisunik atorfeqartitaqarnissaq kissaatit ilagigaat Naalakkersuisunit ilisimaneqarpoq. Apeqquummi tassani ilaatigut inassuteqaatit, nunami allanngutsaaliukkamini ingerlatsinermut pilersaarusiassamut tunngaviliisussat misissorneqassapput.

Tamatumunnga atatillugu ilisimatitsissutigineqartariaqarpoq, qimussimik alaper-naarsuisut Sirius, sakkutut Mestersvigimi imaluunniit Station Nord-imni nakkutilli-suutitarisaat politiitut oqartussaassusilerneqarsimammata, taamaattumillu Kalaallit Nunaanni Politimesteri sinnerlugu takornariat ilisimasassarsiortullu misissussallugit pisinnaatitaaffeqarlutik. Sakkutut imarsiortut umiarsuaanni pisortat aamma imaani politiitut oqartussaassusiligaapput. Akuttungitsumik umiarsuarnik alapernaarsuutinik, Sirius-imut ikuukkiartortinneqartunik nunamut allanngutsaaliukkamut angalatisisoqartarpoq.

Ikinngutinnersumik inuulluaqqusillunga

Kim Kielsen